İstişhâdı İntihar Diye Vasıflayanlar

İSTİŞHÂDI İNTİHAR DİYE VASIFLAYANLAR

Ğurabâ

اعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ اَلْحَمْدُ لِلهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلى سَيِّدِنا مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ

Bazı dostlar bize, şimdilerde bir başka memleketin de vatandaşı olan eski bir vatandaşın internet sitelerinde '**intihar saldırıları**' mevzuunda bir konuş(turul)masını seyrettirdiler. Konuşma, zâhirde **sırf Allah celle celâlühû'nun rızâsı ve âhiret ecri için kesin öleceğini bile bile bir şekilde düşman üzerine hücûm edip ölmek ve böylece mü'minleri yüreklendirmek, düşmana da kayıp verdirmek ve gözünü korkutmak maksadıyla ölenlerin** karalanması hakkındaydı. Tuhaf el kol hareketleriyle de zenginleştirilen bu konuşmada intiharın ne kadar büyük bir günah olduğunu kendine göre en beliğ bir şekilde anlatıyordu. Gerçi yer yer '**üç katlı**' demek isterken '**üçgen**' demek olan '**müselles**', '**dört katlı**' demeyi murâd ederken de '**dört köşeli**' veya '**eni boyu ve yüksekliği bir, küp**' demek olan "**müka'ab**" veya '**dörtken**' manasındaki '**murabba**' kelimelerini telaffuz etmekle uydurma bir Osmanlıca da kullanılıyordu ama bir hayli düzgün konuşuluyordu. Şübhesiz ki söylediklerinden birçoğu hak ve doğru idi. Ama ne var ki, bazı haklar ve doğrular bir takım bâtıl ve yanlış işler, hedefler ve netîcelerle yan yana getirildiğinde aslî vasıflarını kaybediyor ve fâsid hâle intikâl ediyordu. Belli ki birileri nezdinde bir iş görülüyordu. Değilse, bir yanda "**ben fetvâ emîni değilim, şuralara buralara sorulsun**" derken, öte yanda da böyle bir saldırının "**kim söylerse söylesin bütün sahâbe, müctehid imâmlar, muhaddisler, müfessirler de dahil olmak üzere, buna câizdir diyenlerin sözlerinin İslâm'ın ve Kur'ân'ın ruhuna uymayacağı**"nı söylemekle fetvâ sınırlarını da aşıp şerîat vaz'ına soyunmak açık bir tenâkuz idi. Çünki bu '**kim söylerse söylesin**' tâ'mî mi/genellemesi bütün müctehidleri, müfessirleri, Tâbiûn'u, hattâ Sahâbe'yi, hattâ Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizi de içine almaktaydı; zîrâ, konuşma esnasında sarfedilen '**ki bun dan Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'i sırf O'na olan saygımdan ve edebimden dolayı istisna ediyorum**' meâlindeki söz '**aslında O da bu sözüme dâhildir**' demenin ustacasıydı. Sözden anlayanlara ve biraz Türkçe bilenlere âşikârdı ki, şu hezeyân mâhiyetindeki lafın açığı, '**beni, müfessirlerin tefsîrleri, hattâ icmâ' ları, müctehidlerin ictihadları, hattâ icmâları, Sahâbe kavilleri ve icmâ'ları, hattâ Nebî sallal lâhu aleyhi ve sellem'in Sünnet'i bile bağlamaz, kararımı verdim, bu iş katmerli bir kâtilliktir**' demekti. Böyle bir hezeyân olabilir mi?!.. Yazıklar olsun, binlerce yazıklar olsun!… Bunlar şu beş para etmeyen mel' ûn dünyâ için hiç değer miydi?

Bütün bunlara ilâve olarak İslâm için canını feda etmeyi göze alan kimseler hakkında bu işi **hap içerek yaptıklarının da muhtemel olduğu**nu söyleyebilmekteydi.

Acaba işin hakîkati neydi, iddiâ edildiği gibi bir **intihâr** mıydı, yoksa denildiği gibi bir **istişhâd** mıydı,şehîd olmak mıydı? Bu mevzuda geçmiş imamlarımız, hatta Sahâbe-i Kirâm radıyallahu anhum'un anlayışı ne idi ve nasıldı?

Üç beş sene evvel bu husûsta neşredilen bir makâleden buraya iktibâs yapacağız:

Kafirlerin gözünü korkutmak, onlara zayiat vermek ve mü'minleri cesaretlendirmek niyeti ile ölümüne düşmana saldırılabilir miydi?

Bu gibi soruların cevabının, mantar bir kafa, incir çekirdeğini doldurmayacak

bir akıl, beş para etmeyecek bir firâset ve maskara edecek maksad, hedef ve bilgi müktesebatı ile değil de, İslâmî ölçülerle, erbab-ı salâhiyet olan İslâm âlimlerinin ifade ve izahlarıyla açıklık kazanması lazım, hatta elzemdir. Biz burada, kimilerinin '**intihar**', kimilerinin de '**istişhad**' yani, **şehîd olmak** için ölümüne düşmana saldırmak ismini verdiği işin câiz olup olmadığının cevâbını vermeye çalışacağız.

Allame Müfessir, Müctehid Cassâs şöyle diyor:

İmam Muhammed, es-**Siye-rü'l-Kebîr**'de şöyle demiştir:

"Bir adam, kurtulmayı veya düşmana yaralama ve can zayiatı dokundurmayı umuyorsa, tek başına, bin kişiye saldırsa, bunda bir beis yoktur. Kurtuluş ile yaralama ve öldürmede umudu yoksa, bu hamleyi ona kerih (haram) görüyorum. Çünkü o, Müslümanlara bir fayda dokundurmaksızın kendini telef olmaya atmıştır. Kişinin bu işi ancak, kurtuluşu veya mü'minlere fayda sağlamayı umduğu vakit yapması lâzımdır. Şayet, kurtuluşu hususunda ve düşmana yaralama ve can zayiatı verme umudu yoksa, lâkin bununla Müslümanları cesaretlendiriyor ve nihayet onlar da onun gibi yapar, ölür ve düşmana telef verirlerse, inşâallah bunda bir beis yoktur. Çünkü o, düşmana telef vermeyi umuyor da, kurtuluş ümidi yoksa, üzerlerine hamle yapmasında beis görmem. Aynı şekilde, kendi hamle yapmasıyla, başkasının düşmana telef vermesini umuyorsa, bunda bir beis yoktur. Bu işte sevab alacağını umuyorum. Bu saldırı ancak, on da hiçbir şekilde fayda olmadığı vakit ona mekrûh olur. Eğer, kur tulmayı ve düşmana telef verme yi ummuyorsa ama bu saldırısı düşmanı korkutacak cinsten ise, bunda bir beis yoktur. Çünkü bu, düşmana zayiat vermenin en faziletlisidir ve onda Müslümanların menfaati vardır." (**İmâm Muhammed'den Nakil Bitti**.)

İmam Muhammed'in söylediği bu değişik hallerin farklı fetvâları, başkası caiz olmayan doğru(lar) dır.

Ebû Eyyub (el-Ensârî) radıyallahu anhu hadisinde, düşmana saldıranın, bu hamlesini, '**kendisini tehlikeye atmak**'la te'vîl edenlerin bu te'vîl etmesi, şu (Müslümanlara her hangi bir fayda dokundurmadan telef olma düşüncesi gibi) manalardan dolayıdır. Zira onlara göre bu hamlede Müslümanların bir menfaati yoktur. Böyle olunca, dine ve Müslümanlara dönecek bir menfaat olmadan, kişinin kendini telef etmemesi gerekir. Ancak canının telef edilmesinde dine dönen bir menfaat varsa, bu, Allah'ın, Nebîsinin arkadaşlarını, şu ayetinde övdüğü şerefli bir makamdır:

"Şüphesiz ki Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını, kendilerine cennet verilmesi karşılığı satın almıştır. Allah'ın yolunda (dini için) harp ederler, öldürürler ve ölürler"[1]

Allah şöyle buyurdu:

"Allah yolunda öldürülenlere, '**ölüler**' demeyiniz. Aksine onlar Rablerinin katında dirilerdir, rızıklandırılıyorlar."[2]

Allah Teâlâ şöyle buyurdu:

"İnsanlardan bazısı, Allah'ın rızasını elde etmek için canını satar."[3](**Cessâs'dan Nakil Bitti**.)[4]

Ebû Dâvûd, Tirmizi ve **Nesâî** rivâyet ettiler:

Eslem Ebû İmrân et-Tücîbî anlatıyor:

"Rum şehrindeydik. Karşımıza, Rum'dan büyük bir saf çıkardılar. Müslümanlardan da kaşılarına onlar kadar veya daha fazlası çıktı. Mısır ahalisinin başında, **'Ukbe İbnü Âmir** radıyallahu anhu**,** Cemaatin başında da **Fedâle İbnü Ubeyd** radıyallahu anhu vardı. Mülümanlardan bir adam, Rum safına saldırdı ve içine girdi. İnsanlar bağırdı ve **'Subhanallah, kendisini tehlikeye atıyor**' dediler. Bunun üzerine,

Ebû Eyyûb radıyallahu anhu kalktı ve şöyle dedi:

"Ey insanlar, siz bu âyeti böyle yorumluyorsunuz. Halbuki bu ayet sadece biz Ensar topluluğu hakkında indi. Allah İslam'ı güçlendirdiğinde ve İslam'ın yardımcıları çoğalınca, kimimiz kimimize, Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem önünde gizlice şöyle dedi: Mallarımız zayi oldu. Allah İslam'ı kuvvetlendirdi. İslam'ın yardımcısı çoğaldı. Mallarımızın başında dursak ta, zayi olanları ıslah etsek ya.. Bunun üzerine, Allah dediğimize cevap vererek şu ayeti indirdi: '**Allah yolunda** (din için) **mal harcayın, ve kendinizi tehlikeye atmayın**.'[5] Tehlike, malların başında durup onları ıslah etmek ve harbi terk etmek idi…"[6] (**Hadîs Rivâyeti Bitti**.)

İbnü'l-Arabî (Ö: 543 H.), ayette geçen **'tehlike'**yi şöyle açıklıyor:

Bu tehliklenin ne olduğu hususunda altı görüş vardır:

Birincisi: (Allah yolunda) harcamayı terk etmeyiniz.

İkincisi: Azıksız (harbe) çıkmayınız.

Üçüncüsü: Cihadı terk etmeyiniz.

Dördüncüsü: Gücünüz yetmeyecek orduya saldırmayınız.

Beşincisi: Mağfiretten ümit kesmeyiniz.

Altıncısı: **Taberi**, **'tehlike lafzı hepsini içine alır**,' dedi ve doğru söyledi. Lâkin, '**orduya** (tek başına) **saldırmak**' hususunda (dördüncü maddede) isabet etmedi. Zira bu hususta âlimlerin değişik görüşleri vardır.

Alimlerimizden **,Kâsım İbnü Muhaymere, Kâsım İbnü Muhammed** ve **Abdü'l-Melik**, 'kendisinde kuvvet olduğunda, ve hâlis bir niyetle bir kişinin büyük bir orduya saldırmasında bir beis yoktur. Eğer kuvveti yoksa, bu, tehlikedendir'dediler.

Denilmiştir ki, şehidliği taleb ettiği ve niyeti hâlis olduğu vakit saldırsın; bence (Ebû Bekr İbnü'l-Arabi'ye göre) bu caizdir. Çünkü bu saldırının dört yanı vardır:

Birincisi: Şehîd olmak isteği.

İkincisi: Düşmanı yaralamak ve telef etmek.

Üçüncüsü:Müslümanları düşmana karşı cesaretlendirmek.

Dördüncüsü: Düşmanı korkutmak… Göreceklerdir ki, bu, bir kişinin yaptığıdır. Ya hepsi ne yapar, ne zannedersiniz?

Farz olan, bir mü'minin iki düşmanla (ondan kaçmayıp onunla) karşılaşmasıdır. Bundan başkası (ikiden fazla kişiyle harb etmesi) caizdir.[7] (**Ebû Bekr İbnü'l-Arabî'den Nakil Bitti**.)

İmam Kurtubi (Ö:671), Tefsirinde, İbnü'l-Arabî'nin de söylediklerini, benzer bir şekilde söyledikten sonra, şöyle devam etti:

İbnü Huveyzi Mendâd şöyle dedi:

Kişinin, yüz kişiye, veya orduya yahut hırsızlar topluluğuna, muhariblere ve isyancılara saldırmasına gelince… Bunun iki hâli vardır:

"Eğer bilirse ve ağırlıklı olarak zannederse ki, saldırdığını öldürecek ve kurtulacak, bu, güzeldir. Yine, bilirse ve ağırlıklı olarak zannederse, öldürülecek fakat düşmana zayiat ve telef verecek veya onları imha edecek, veya Müslümanların faydalanabileceği bir eseri meydana getirecek, yine caizdir…"

Kurtubî, İmam Muhammed'in dediklerini de mealen nakletti."[8] (**Kurtubî'den Nakil Bitti**.)

İmam Fahruddin-i Razi de (Ö:606) **Tefsir-i Kebir'**inde, geniş izahları içerisinde

yukarıdaki naklettiğimiz görüşleri de benzer bir biçimde serdetmiştir.[9]

İbnü Cerir (Ö:312) ve diğerleri, **Bera İbnü'l-Âzib'**den şöyle ri vasiyyet ettiler:

"Bir adam Berâ'ya, '**kendimi tek başıma müşriklerin üzerine atacağım ve beni öldürecekler, kendimi tehlikeye atmış olur muyum**?' diye sordu; O da '**hayır**' dedi…"[10]

Ebû İshâk el-Fezârî (Ö:186), bu hadisi, isnadıyla rivayet etti ve rivayet sahîhtir.[11]

Zaten İbnü Cerir, yukarıdaki rivayetini Ebû İshâk yoluyla yapmıştı.

Fezârî, Evzâi'(Ö:158)'den rivayet etti; O da, Kasım b. Muhaymere'den işittiğini söyledi; "Kasım'a düşmana saldıran bir adamdan soruldu. O, '**şayet on bin kişi üzerine saldırsa bu bir tehlike olmaz**,' dedi."**[12]**

İbnü Hacer el-Askalânî (Ö: 852) **Fethü'l-Bârî**'de şöyle dedi:

"Bir kimsenin, çok sayıda düşmana hamle etmesine gelince… Cumhûr, açıkça şunu demiştir: Bu iş, yüksek şecâatinden ve bu hamle ile düşmanı korkutacağı zannından doğuyor veya Müslümanları düşmana saldırmaya cesaretlendiriyorsa, veya doğru maksatlardan, benzeri bir maksadla yapılır ise, güzeldir…"**[13]**

El-Mubarekfûri (Ö:1353) de bu nakli Cumhûr'dan yapmaktadır. Her ne kadar İbnü Hacer'in ismini anmasa da sözünü kelimesi kelimesine aktarmıştır.**[14]**

Allâme Muhaddis Cüncuhi (Ö:1323), yukarıda söylenenlerden bir takımına benzer ifadeler kullandıktan sonra şöyle diyor:

Ehl-i ilmin seçtiği şudur: Kişi kendini (düşman üzerine) atsa ve bu atışında öldürüleceğini kesin bilse, eğer bunda makbul ve işe yarar dini bir menfaat celp edecekse, bu ona caizdir.**[15]**

Allame Muhaddis Muhammed Zekeriyya el-Kandehlevî (Ö:1402) da **El-Kevkebü'd-Dürrî**'ye yazdığı Ta'lık'de de, **İbnü Abidîn**' den, İmam Muhammed'den yaptığı nakli kaydetmiştir.**[16]**

Benzer ifadeler, **el-Fetâva't-Tâtarhâniyye**'de de vardır.**[17]**

İbnü Âbidîn'den nakli, Muhammed Zekeriyya yapmıştı.

Allâme Şeyh Sinânüddin,**[18]** **Tebyînü'l-Mehârim'**de,**[19]**şöyle diyor:

"**Ğazâlî,** şöyle dedi: Şayet, (tek başına düşmana hamle yapacak kişi), kafirlere hücumu ile onlarda yaralama ve telef olmayacağını bilirse, bu, kendini düşman safına atan bir kör gibi ve ahmak gibidir. Bu haramdır ve '**kendinizi tehlikeye atmayınız**' ayetinin umûmuna dâhildir. Onlara saldırı ancak, öldüreceğini ve nihayet öleceğini bildiği, veya cesaretini görmekle kâfirlerin kalplerinin (şiddetli korkup) kırılacağını, diğer Müslümanların (yaşamaya) çok az değer verdiklerine inandıklarını ve Müslümanların Allah yolunda şehîd olmayı sevdiklerini görüp iyice korktuklarını bildikleri zaman câiz olur."**[20]**

Hâsılı, düşmanda yaralama ve zâyiât meydana getirmek, onları korkutmak ve Müslümanları yüreklendirmek niyet ve zannı ile öleceğini kesin bilerek düşmana saldırmak Cumhûra ve Hanefî, Mâlikî ve Şâfii mezheblerine göre harâm değil câiz, hatta sevâb kazandıran Şer'an makbûl bir ameldir.

Öyleyse, kendilerinin kökünü kazımakta olan muhârip düşmana karşı yapacak bir şeyi kalmayan mağdûr ve mazlûm Müslümanların, girişmek zorunda kaldıkları işe '**intihar**' ismini verenlerin, kendilerinin kimin adına öttüklerini, daha doğrusu öttürüldüklerini ve ma'nen nasıl bir gerçek 'intihâr' ettiklerini bir daha düşünmelidirler; bundan zararlı değil, kârlı çıkacaklardır. Hem de, bütün akıllı ve firâsetli mü'minle rin onları, ibretle ve dikkatle tahlil etmeleri ve icabını yapmaları lazımdır.

Evet, muhârib olmayan çocuk lar, kadınlar ve yaşlılar husûsan hedef alınmazlar. Bu, Kuran ve Sünnet'le yasaklanmıştır. Ancak, yapacak bir şeyi kalmayan Mü' minlerin yok edilmekten veya hezîmetten kurtulmak için, düşmanlarına saldırırken, aralarında mu hârib olmayan ve harb taktiği vermeyen çocuklar, kadınlar ve yaşlılar, hatta kalkan olarak önlerinde tuttukları mü'minler bulunsa da bu câizdir; el verir ki, niyeti muhârib düşmanlar olsun. Nitekim bunu İmâm Muhammed es-Siyeru'l-Kebîr'inde etraflıca anlatmıştır.[21]

Hattâ aynı eserde, 'başka kurtuluş veya düşmanı sindirme çaresi yoksa, içinde Müslümanlar da bulunsa, kale veya gemi yakılabilir de, su içinde boğulabilir' de denilmektedir.[22]] (**İktibâs Bitti**.)

Hem, sormak lâzımdır ki, şunlardan,

Hangisi intihardır?..

Zâhiren sırf Allah celle celâlü hû'nun rızâsı ve âhiret ecri için kesin öleceğini bile bile bir şekilde düşman üzerine atlayıp ölmek ve böylece mü'minleri yüreklendirmek, düşmana da kayıp verdirmek ve gözünü korkutmak mı?

Yoksa Âhiret menfaati vehmi veya kılıfıyla dünya çıkarı için İslâmî esasları çarpıtmak mı?

Hangisi hapçıdır?

Âhiret inancı, aşkı ve sevdası aklına galip gelip dünya hayatını gözünden çıkaran mı?

Yoksa kilitlendiği dünyevî hedeflerin kara sevdası ile aklını, îmânını ve İslâmını örten, böylece îmân ve İslâmın temel esaslarını tahrîf ve tahrîb etmek cesâretini gösterebilen mi? Dünya çıkarları ve şöhreti kâzibe tutkunluğu uyuşturucu hapını yutan mı?

Hangisi piyondur?

Allah celle celâlühû'nun dinini pazarlık mevzûu yapmaktansa İs lâm ve Mü'minler menfâatine kü für ve kâfirlerin zararına canına kı yan mı?

Yoksa, ma'sûm, ma'qûl ve hattâ Meşrû' vehmedilen değişik bahanelerle, İslâm düşmanlarının tek lîf ettiği '**İslâm'ın sulandırılıp değişik ve sinsi bir biçimde yok edilmesi**' vazîfesini üstlenen mi?

Bütün bu soruların herkesçe kat'î ve münâkaşasız doğru cevâblarını şübhesiz, Allah celle ce lâlühû'nun adâlet-i mutlakası çerçevesinde gerçekleşecek olan Âhiret suâli esnâsında göreceğiz; ancak bununla beraber, şu suâllerin dünyadaki doğru cevâblarıda aklı, ilmi, idrâki ve İslâm gayret ve hamiyyeti bulunan her insaflı kimseye göre elbette ikincileridir…

Dikkât…

Bilcümle bilgili, uyanık ve firâsetli Mü'minlere ve kendi âsî nefislerimize hâtırlatma ve **nasîhati mizdir**:

'**Dîn nasîhatla ayakta durur**' nebevî sözüne uyularak '**Allah ce lle celâlühû'dan kork**' denildiğinde, '**bana nasıl öyle dersin**' deyip kızmanın bir münâfık tavrı olduğunu Kur'ân'ın bildirdiğini[23] unutmamalıdırlar. Sözüm ona İslâm menfaatine bütün renk ve tonlarıyla küfrün düstûrlarını ve bu arada bunlardan biri olan lâikliğin bazı tonlarını İslâm'a göre zararsız gibi aslâ görmemeli ve göstermemelidirler. Bunun hiçbir Meşrû', hattâ ma'kûl ma'zereti olamaz. Âhir zaman deccâlı olmasalar bile, asrımızın büyük deccallığı mertebesine yükselmiş ve başka memleketlerdeki küfür önderlerine model olmuş yerli ve yabancı kafirleri de kahraman yâhud ma'sûm ve hatta doğru İslâm'ın hâmisi ve hizmetçisi gibi gösterip mü' minlerin inancını ifsâd etmemelidirler; hattâ dinamitleyip onları kâfirleştirmemelidirler. **Böylece de en nezîh câmianın yüzüne, ondan kolay kolay silinemeyecek olan katranı**

sürmemelidirler. Sapıtıp yuvarlanmaya başlayanların hemen hepsinin bu felâkete meşhûr kâfiri övmekle ma'rûz kaldıklarını akıllarından bir an olsun çıkarmamalıdırlar. Şöhret ve dünyalık elde etmek sevdası ile bilerek veya bilmeyerek, sulandırılmış İslâm projesinin taşeronluğunu yapmaya veyâhud da baş taşeronluğu birilerinden kapmaya aslâ heveslenmemeli ve kalkmamalıdırlar. Hele bu cinâyetlere Allah rızâsı kılıfını aslâ geçirmemelidirler. Târihi iyi okuyup geçmişte kendilerince ma'sûm olan gerekçelerle ehl-i küfür ile işbirliğine gidenlerin korkunç âkıbetlerini çok iyi düşünmelidirler. Kartalların, yemeyi akıllarına koydukları yı lanları, yükseklerden yere bırakıp bellerini kırmak ve kolay yiyebilmek için yükseklere çıkardıklarını hiç mi hiç akıllarından çıkarmamalıdırlar. Müşrik Moğollar'ın işbirlikçisi Şiî İbnü'l-Alkamîlerden, Rus işbirlikçisi derviş(!) Hacı Muradlara ve dahî Tanzîmât ve Cümhûriyyet dönemin deki bilcümle '**İslâm'ın maslahatı için**'(!) kâfirlerle işbirlikçilik yapmak cesâreti gösterebilen büyük fedâkâr âlimlere(!) varıncaya kadar sayısız kaymışların ve zavallıların hazîn sonlarını iyi düşünmelidirler. Hattâ yirmi seneyi bile bulmayacak kadar yenilerde ve gözlerinin önün de cereyân eden manzaralardan yeterince ibret almalıdırlar. Dıştaki ve onların uşağı olan içteki kâfirlerin taşeron olarak îcâd ettiği bir tâifeye karşı yine onlrın içteki aynı uşaklarıyla işbirliği yaparak **İslâm için cihâd eden**(!) nicelerinin hâ mîlerince ve kendilerini besleyenlerce yeri geldiğinde nasıl acımadan imhâ edildiklerini gözlerinin önüne getirmelidirler. '**Îmân davası için cehenneme girmeyi bile göze alacak kadar kahramanlık**' yapanlardan(!) kimilerinin de ma' nen nasıl bitirildiklerini korkarak ve ürpererek düşünmelidirler. Avların taksîmini kurdun hâlinden öğrenen tilkiden aşağı kalmamalıdırlar. Ken dileriyle dinleri yüzünden dalga ge çen ehl-i küfre, dünyâlık elde etmek düşüncesiyle gösterdikleri mü sâmaha ve nezâketi, Allah celle celâlühû için öz be öz Âhiret ve meşreb kardeşlerine çok görmemelidirler; onlara kıyıp hiçbir şekilde hakaret etmemelidirler. Bu sözü nü ettiğimiz cinâyetlerden birine bi le bulaştıysalar, yol yakın iken ve fırsat elden çıkmadan tezden tevbe etmelidirler…

و صلى الله تعالى عليه و على آله وصحبه و سلم تسليما

---

[1] **Tevbe:**111
[2] **Âl-i İmrân**:169
[3] **Bakara**:207
[4] Cessas, **Ahkamu'l-Kuran**:262-263
[5] **Bakara**:195
[6] **Ebû Dâvûd, Tirmizi** ve **Nesâî**
[7] Ebû Bekr İbnü'l-Arabî, **Ahkâmu'l- Kur'ân**:1/165-166)
[8] Kurtubî, **el-Câmi'**:1/242-243
[9] Fahruddîn er-Râzî, **et-Tefsirü'l-Kebîr**:1/295
[10] İbnü Cerir, **Câmiu'l-Beyân**: 3/588
[11] **Kitâbu's-Siyer** ve dipnotu:212 Md:325
[12] Fezârî, **Kitâbu's-Siyer**: 212
[13] **Fethü'l-Bâri:**8/139'dan nakleden Tane vî, **Ahkamu'l-Kur'ân**:1/291
[14] **Tuhfetu'l-Ahvezi**: 8/250
[15] Cüncûhî, **Tirmizi Haşiyesi, el-Kevke bu'd-Dürrî:** 4/7
[16] Aynı yer. İmam Muhammed'in sözü edilen fetvası, yeni basılan es-**Siyeru'l-Kebir**'in 1. Cild 163. ve164'üncü sahifelerindedir.
[17] **El-Fetâvâ't-Tatarhâniyye**:5/256
[18] **Keşfu'z-Zunûn**'a göre, Hicri 1000 seneleri civarında Mekke'de yerleşmişti.
[19] Bu kitap İbnü Abidin'in mühimsediği kay naklarındandır.
[20] **Tebyûnü'l-Meharim**, Süleymaniye Kü tübhanesindeki yazma nüshadan kopya, Varak: 23/B
[21] İmam Muhammed, **es-Siyeru'l-Kebir**: 4/1554. (154. Fasıl sonuna dek okun sun)
[22] Aynı yer.
[23] Bakara:206